

РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Бенько Ю. Є.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

Страховання – це складна система відносин, яка структурована за секторами, формами та видами. Страховання відіграє важливу роль у розвитку економіки, адже створює для всіх учасників страхового процесу рівні права та можливості, що мотивує їх до розвитку підприємницької діяльності при мінімізації ризиків.

Розрізняють такі види страховання: майнове страховання (страховання майна громадян, страховання майна юридичних осіб); особисте страховання (страховання від нещасних випадків, медичне страховання, страховання життя і пенсій); добровільне страховання – здійснюється на основі договору між страхувальником і страховиком; обов'язкове страховання — встановлює держава з метою захисту інтересів не лише окремих страхувальників, а й суспільства в цілому; страховання життя – це матеріальне забезпечення особи після досягнення пенсійного віку чи у випадку втрати дієздатності через нещасний випадок; загальне (ризикове) страховання; за діяльністю страховика (морське, авіаційне, автотранспортне тощо); за видами ризиків (фінансові, кредитні, екологічні тощо); страховання фізичних осіб – проводиться на випадок створення фінансової безпеки для власника майна; страховання юридичних осіб – страховання будівель (виробничого, адміністративного, соціально-культурного та суспільного призначення); державне страховання – послуги надають державні страхові організації; комерційне страховання – послуги надають страхові компанії, створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств та товариств з додатковою відповідальністю; взаємне страховання – послуги надають товариства взаємного страховання [1, 3].

Ринок страхових послуг в Україні є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.03.2020 р. становила 225, у тому числі СК «life» – 22 компанії, СК «non-life» – 203 компанії (для порівняння станом на 31.03.2019 – 265 компаній, у тому числі СК «life» – 27 компаній, СК "non-life" – 238 компаній). Варто зазначити, що кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так станом на 31.03.2020 р. порівняно з аналогічною датою 2019 р., кількість компаній зменшилася на 40 одиниць. У порівнянні з I кварталом 2019 р. на 1 782,3 млн грн (13,4%) зменшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій зменшився на 4,9 млн грн (0,1 відсотків).

Зменшення валових страхових премій відбулося майже по всіх видах страхування, а саме: страхування майна (зменшення валових страхових платежів на 873,4 млн грн (43,0%); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (зменшення валових страхових платежів на 791,0 млн грн (49,2%); страхування відповідальності перед третіми особами (зменшення валових страхових платежів на 270,0 млн грн (41,1%); страхування вантажів та багажу (зменшення валових страхових платежів на 243,4 млн грн (39,1%); страхування фінансових ризиків (зменшення валових страхових платежів на 209,9 млн грн (19,3 відсотків)). Протягом аналізованого періоду зменшилась кількість укладених договорів страхування на 5 520,8 тис. одиниць (або на 12,0%), при цьому на 1 710,0 тис. одиниць (або на 10,7%) зменшилась кількість договорів з добровільного страхування, в тому числі зменшилась кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків на 1 027,0 тис. одиниць (або на 11,6%), кількість укладених договорів страхування фінансових ризиків зменшилась 411,1 тис. одиниць (або на 27,6%), кількість укладених договорів страхування здоров'я на випадок хвороби зменшилась 278,2 тис. одиниць (або на 20,8%) [2, 4, 5].

Отже, страхова система є соціально-економічною категорією, представляє собою складне цілісне утворення, до структурних елементів системи відноситься система комерційного та соціального страхування, між складовими елементами системи існує тісний взаємозв'язок та взаємозалежність. Проте, на сьогодні розвиток ринку страхування стримує ряд факторів, зокрема у низки страхових компаній наявні проблеми з платоспроможністю та ліквідністю, немає чіткої бізнес-моделі, рівень управління ризиками та корпоративного управління є низьким. Усе це робить ринок непрозорим та неконкурентним.

Література:

1. СТРАХУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ. URL: https://pidru4niki.com/16011013/finansi/strahuvannya_finansoviy_sistemi_ukrayini
2. Підсумки діяльності страхових компаній за I квартал 2020 р. URL : https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_I_%202020.pdf.
3. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ СТРАХОВОЇ СИСТЕМИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10789/1/%D0%A1%D0%D0%90%D0%A5%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%87%20%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%98.pdf>
4. РОЛЬ ТА МІСЦЕ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ. URL: <http://visnuk-archiv.ubs.edu.ua/article/view/114601>
5. ЕКОНОМІКА. 104/2008. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/12/102.pdf>

*Науковий керівник –Лункіна Т. І.,
д-р. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*